

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 13 april 1945 kl. 10 fm.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i övergångsbestämmelserna till lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar.

Genom en den 2 mars 1945 dagtecknad proposition, nr 162, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

angående ändring i övergångsbestämmelserna till lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar.

Härigenom förordnas, att 2 mom. vid 2) och 3) av övergångsbestämmelserna till lagen den 24 mars 1938 om understödsföreningar¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Övergångsbestämmelser.

2 mom. — — — — —

2) Ansökan om — — — juli 1945. Beträffande förening, som meddelar pension på grund av tjänst vid enskilt järnvägsföretag, äger dock Konungen, när särskilda skäl därtill äro och på de villkor Konungen föreskriver, medgiva utsträckning av den tid, inom vilken ansökan sålunda skall hava inkommit.

3) Därest föreningen icke på ansökan, som inkommit till tillsynsmyndigheten före den i detta mom. vid 2) stadgade eller i enlighet med vad där sägs av Konungen bestämda tiden, vunnit förklaring enligt 1 mom. vid 1) och icke heller trätt i likvidation eller försatts i konkurs, förklare tillsynsmyndigheten, att föreningen skall träda i likvidation, och förordne en eller flera likvidatorer att verkställa densamma, i vilket fall skall så anses, som om förklaringen och förordnandet meddelats av domstol jämlikt 82 § äldre lag. Vad nu — — — om egendomsavträde.

Denna lag träder i kraft dagen efter den då lagen, enligt därå meddelad uppgift, utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse se SFS 1942: 457.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det genom propositionen framlagda förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar trädde i kraft den 1 juli 1938, vid vilken tidpunkt lagen den 29 juni 1912 (nr 184) om understödsföreningar upphörde att gälla. I *övergångsbestämmelserna* till 1938 års lag är med avseende å understödsförening, registrerad enligt äldre lag, stadgat, i 1 mom. vid 1), att äldre lag fortfarande skall äga tillämpning intill dess tillsynsmyndigheten på ansökan av föreningen förklarar föreningens stadgar stå i överensstämmelse med föreskrifterna i den nya lagen samt vara betryggande för medlemmarna och övriga understödsberättigade ävensom i övrigt upprättade på ett med hänsyn till verksamhetens art och omfattning lämpligt sätt. Vid ansökningen skola vara fogade vissa handlingar. Enligt 2 mom. vid 2) i *övergångsbestämmelserna* skall vidare gälla, att ansökan om förklaring enligt 1 mom. vid 1), åtföljd av nyssberörda handlingar, skall för att upptagas till prövning hava inkommit till tillsynsmyndigheten före viss tidpunkt, olika bestämd för skilda slag av föreningar. Den senaste tidpunkten gäller beträffande förening, som meddelar pension; för sådan förening skall ansökningen hava inkommit före den 1 juli 1945. I 2 mom. vid 3) stadgas, att om föreningen icke på ansökan, som inkommit till tillsynsmyndigheten före den i samma mom. vid 2) stadgade tiden, vunnit förklaring enligt 1 mom. vid 1) och icke heller trätt i likvidation eller försatts i konkurs, tillsynsmyndigheten skall förklara, att föreningen skall träda i likvidation.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 december 1944 har *understödsföreningen Halmstad—Nässjö järnvägs pensionskassa* på anförda skäl hemställt om sådan ändring i *övergångsbestämmelserna* till 1938 års lag som medgäve föreningen anstånd intill den 1 juli 1947 med ingivandet av ansökan, som omförmäldes i 1 mom. vid 1) i *övergångsbestämmelserna*.

Pensionsstyrelsen, som efter remiss avgivit utlåtande över framställningen, förmåler att, enligt vad pensionsstyrelsen inhämtat, förhandlingar nu påginge rörande förstatligandet av Halmstad—Nässjö järnvägar. I händelse överenskommelse härom bleve träffad, torde överläggningar komma att ofördröjligen upptagas om statsövertagande jämväl av den av understödsföreningen Halmstad—Nässjö järnvägs pensionskassa bedrivna verksamheten. Sistnämnda övertagande torde emellertid i varje fall icke kunna förväntas ske tidigare än under år 1946. Vid järnvägsförstatligandets fortgång på avsett sätt skulle, om ändring i gällande bestämmelser icke vidtoges, nämnda kassa ha att med kort tids mellanrum först inordna sin verksamhet under nya lagen på grundval av för ändamålet upprättad försäkringsteknisk utredning och i enlighet med nya lagen omarbetade stad-

gar samt därefter ingå i förhandlingar med staten om rörelsens överlåtelse på grunder, som sannolikt i åtskilliga hänseenden komme att avvika från dem som måste tillämpas för övergång till nya lagen. För undvikande av en sådan procedur, vilken näppeligen kunde vara någon av de därav berörda till gagn, syntes en utsträckning av övergångstiden för ifrågavarande pensionskassa påkallad. — Pensionsstyrelsen har vidare lämnat en redogörelse för en av styrelsen verkställd undersökning, varav framginge, att enahanda behov av övergångstidens förlängning förefunnes även beträffande andra hos pensionsstyrelsen enligt 1912 års understödsföreningslag registrerade pensionskassor, som meddelade pension på grund av tjänst för personal anställd i enskilda järnvägsföretag. — För innehållet i pensionsstyrelsens utlåtande i övrigt redogöres å s. 27 och 28 i propositionen.

Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, har i propositionen anfört följande:

»Enligt övergångsbestämmelserna till 1938 års lag om understödsföreningar skall enligt äldre lag registrerad förening, som meddelar pension, före den 1 juli 1945 ha vidtagit föreskrivna åtgärder för övergång till nya lagen, vid äventyr att föreningen eljest förklararas skyldig att träda i likvidation. Vissa skäl tala emellertid för en förlängning av övergångstiden då fråga är om kassor, avsedda för pensionering på grund av tjänst vid sådana enskilda järnvägsföretag som äro avsedda att inom den närmaste tiden förstatligas. I samband med statsinlösen av respektive företag torde nämligen även den av dess pensionskassa bedrivna verksamheten komma att övertagas av staten. Tillräckliga skäl synas då knappast föreligga att tvinga en sådan kassa att, för dess fortsatta till ett eller annat år begränsade verksamhetstid, genomföra den ofta tämligen genomgripande omgestaltung som erfordras för att kassan skall kunna föras in under den nya lagen. Av skäl som pensionsstyrelsen angivit bör övergångstiden för ifrågavarande pensionskassor icke förlängas generellt utan bör i stället Konungen erhålla bemyndigande att, i sådana fall då statsinlösen av ett järnvägsföretag kan antagas komma att aktualiseras inom en icke alltför avlägsen framtid, medgiva företagets pensionskassa anstånd med övergången till den nya ordningen. Nämnda bemyndigande torde, på sätt pensionsstyrelsen föreslagit, kunna lämnas i form av ett tillägg till 2 mom. 2) av övergångsbestämmelserna till 1938 års lag, i vilket tillägg bör utsägas att Konungen, när särskilda skäl därtill äro, äger medgiva utsträckning av övergångstiden för de ifrågavarande pensionskassorna. Härav föranledes även en formell jämkning av stadgandet i samma moment vid 3). I lagtexten torde även böra inskrivas att Konungen, i samband med beviljandet av anståndet, äger uppställa de särskilda villkor därför, som må anses erforderliga. Sålunda böra föreskrifter kunna meddelas, varigenom i fråga om tillsyn över kassan närmare anslutning erhålles till de regler som därutinnan gälla enligt 1938 års lag.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot det genom propositionen *Utskottet* framlagda förslaget och får därför hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 12 april 1945.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Norman, Holmbäck, Wistrand, Forslund, Olof Carlsson, Björkman, Hage* och *Wahlund*;

från andra kammaren: fröken *Andersson*, herrar *Cruse, Hedlund* i Rådom, *Larsson* i Östersund, *Lundberg* i Uppsala, *Andersson* i Alfredshem och *Osterman*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
